

Nagy Sándor József

Kecskeméti Párentfőiskola.

Mátyás-kálvária

EA 001259.

1. l.

Néprajzi gyűjtemények a gabonavetésről.

A veszprémmegyei Magyarbarnag községben a rozsot kisasszony napjától kezdik vetni. A parsztember azonban legjobban szereti Szt. Mihály előtt két héttel és Szt. Mihály után két héttel.

Az időjárással kapcsolatban "ősszel porba tavasszal sárba", mert ősszel egy talicska eső csinál egy szekér sárt, tavasszal egy szekér eső csinál egy talicska sárt.

Őszi buza vetése Szt. Mihály napjától Simon Judásig tart. Tehát addig jó míg gatyában lehet járni. Ha "elközeleg Simon Judás a idereg fázik a gayás", várni lehet az idő rosszraforaulását.

Nem jó a buzát Mátyás napján és hetében vetni, mert nem lesz jó szeme csak sok "ucsu".

Legjobb Trézia hetében vetni!

Tavaszi árpa vetését Mátyás napja után, vagy ha a "bébicek" megjöttek lehet megkezdeni, de Mátyás napján reggel megfagy akkor még negyven nap reggelt megfagy, tehát a vetéssel nem szabad sietni, de József napkor azonban még a "sánta ekés is elindul".

Vetés kézzel egy kendervászonból készített "párfödél"-ből történik.

A vető ember minden lépésre egy marék magot dob, két előtt hajt egyszerre maga előtt.

Kalapját vetés előtt a föld végére leteszi, munkáját hajdandófevel végzi!

Az elvetendő magot "mercével" mérik meg. S négy merce egy "kilé". Ebből állapítják meg, hogy hány mercés vagy kilés föld.

A vetéssel mikor végzett a gazdára vetőruhát arccal az elvetett föld felé foraulva meglobogtatja, monaván, hogy magas gabona teremjen.

Ha a varju Szt. György napján eltud bujni a rozsban, akkor jó termés várható.

A vasmegyei Böröskén csak abból a ruhából jó vetni, amellyel a dagasztó teknőt letakarják. Ez remaszerint szép hímes kendőrvászon. Így a gabonának a terméséből szép kenyér lesz.

Gömör megyei Gortvákfaluban vetőruhát "hánvas" nak nevezik. Ez egyszerű négyzet alakú sima kendőrvászon.

Nógrádmegyei Endrefalván abroszból vetik a gabonát. Egy holdara hat puttonnyal vetnek. Hogy a jég el ne verje a határt fogadott ünnepetv tartanak Sárlos Boldog Asszony napján / jul. 2./

2. l.

A csanáamegyei Meggyesbuzázáson pénteken nem kezdik a vetést. Ha húsvét napján esik az eső sok buza lesz. Pünkösd harmadik napja fogadott ünnep, hogy ajég el ne verje a határt.

Kecskemét 1948 május 6.

Májás Kálmán